

Fedorova O.V.

Cognitive activity of students in the study of technical subjects

In this article we are talking about the purposeful use of methods, techniques and means of enhancing the educational-cognitive activity of students in the study of technical disciplines, namely the use of dialogic teaching methods, different form so independent work of students on educational material, which creates favourable conditions for the development of Teaching and Learning interest, formation of motives and motivation training.

Considered the essence of the process of education, which is an integrative framework that includes a set of elements of polytechnic education, labour education, vocational training, and involves the formation of a broad general cultural outlook, technological development and readiness for independent practice and a trainee.

In addition, shows the importance of activating students' attention as an individual and collective as well as the absence or lack of attention inhibits the activity does not allow the student to participate fully in the collective work during class, affects the perception and understanding of the study material, its memorization, not avoids errors in performing tasks.

Picked one of the main learning objectives, which is the formation an improvement of skills, in particular the ability to apply new knowledge.

Key words: teaching and learning activities, student, knowledge, training, activity and motivation.

Подано до редакції 19.03.2014.

УДК 37.013.83

© 2014

Чепурченко О.В.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД РОЗВИТКУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ШКІЛЬНИХ БІБЛІОТЕКАРІВ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У статті обґрунтовано необхідність створення ефективних технологій розвитку професіоналізму шкільних бібліотекарів, націлених на систематичну актуалізацію їх знань, на постійне професійне зростання. Автором статті представлена технологія науково-методичного супроводу розвитку професіоналізму шкільних бібліотекарів у системі післядипломної педагогічної освіти, яка має забезпечити системний безперервний розвиток професіоналізму шкільних бібліотекарів, визначено її мету, змістовну складову, методи, етапи.

Ключові слова: педагогічна технологія, професіоналізм, науково-методичний супровід, міжкурсовий період.

Постановка проблеми у загальному вигляді... В умовах безперервного розширення інформаційного простору роль та функції шкільного бібліотекаря в інформаційно насиченому середовищі значно зростають. Це потребує постійного професійного розвитку, що можливий за умови створення ефективних технологій розвитку професіоналізму шкільних бібліотекарів. Необхідність створення таких технологій, націлених на систематичну актуалізацію знань шкільних бібліотекарів, на постійне професійне зростання [1, с.28], обумовило вибір теми статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Дослідники проблем бібліотекознавства (Ю. Авраєва, В. Бабіч, Н. Богун, С. Головка, Г. Гречко, І. Давидова, В. Корнієнко, І. Луньова, Е. Очирова, Е. Сукіасян, А. Шалиганова та ін.) роблять акцент на необхідності модернізації, вдосконалення існуючої системи підвищення кваліфікації бібліотекарів з урахуванням змін, що відбуваються в суспільстві, на створенні ефективних технологій розвитку їх професіоналізму. Разом із тим, аналіз наукової літератури та публікацій практичної спрямованості з проблем бібліотекознавства виявив, що в ній практично не представлені сучасні технології розвитку професіоналізму шкільних бібліотекарів.

Формулювання цілей статті... Мета статті полягає в тому, щоб представити розроблену нами педагогічну технологію розвитку професіоналізму шкільних бібліотекарів у системі післядипломної педагогічної освіти, визначити її змістовну складову, методи, етапи.

Виклад основного матеріалу дослідження... В сучасній психолого-педагогічній літературі існує більше трьохсот визначень поняття «педагогічна технологія». Наведемо деякі з них.

Педагогічна технологія – це системний метод створення, використання і визначення всього процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів і їх взаємодії, що ставить своїм завданням оптимізацію форм освіти (ЮНЕСКО).

Педагогічна технологія функціонує і в якості науки, що досліджує найбільш раціональні шляхи навчання, і в якості системи засобів, принципів, регуляторів, що використовуються в навчанні, і в якості реального процесу навчання (Г. Селевко).

Педагогічна технологія – змістовна техніка реалізації системи всіх компонентів педагогічного процесу, спрямована на досягнення поставленої мети; закономірна педагогічна діяльність, яка реалізує науково обґрунтований проект навчально-виховного процесу і має вищий рівень, ніж традиційні методики (Н. Дудник, М. Чепіль).

Педагогічна технологія – сукупність психолого-педагогічних установок, що визначають спеціальний набір і компоновку форм, методів, засобів, прийомів навчання, виховних засобів; вона є організаційно-методичним інструментарієм педагогічного процесу (Б. Лихачов).

Педагогічна технологія – це змістовна техніка реалізації навчального процесу (В. Беспалько).

Аналіз вищевказаних визначень дозволяє зробити висновок, що попри все розмаїття поглядів на поняття «педагогічна технологія» можна виділяти її суттєві ознаки, а саме: системність, концептуальність, алгоритмізованість, коригованість, візуалізація, цілеспрямованість, послідовність, попереднє проектування, технологічна розробленість форм і методів навчання.

Отже, в контексті нашої проблеми визначимо педагогічну технологію як продуманий в усіх деталях алгоритм дій, послідовне виконання яких дозволяє досягнути бажаного результату.

При проектуванні педагогічної технології розвитку професіоналізму шкільних бібліотекарів ми взяли за основу технологію науково-методичного супроводу, розроблену Т. Сорочан. Науково-методичний супровід є гнучкою технологією, яка дозволяє працювати з педагогічними кадрами систематично: на курсах підвищення кваліфікації та в міжкурсовий період. Визначальними принципами науково-методичного супроводу є: демократичність – можливість урахування різних підходів, точок зору, колегіальність у прийнятті певного рішення; ситуація вибору – створення декількох варіантів програм, моделей діяльності, технологій, які забезпечують передумови для свідомого вибору; самореалізація – розкриття особистісного потенціалу кожного учасника педагогічного процесу; співтворчість – спільна діяльність суб'єктів, які прагнуть досягти нових кількісних і якісних результатів; синергетичність – нелінійність, нестабільність як процесуальні характеристики та самоорганізація системи науково-методичного супроводу [7, с. 23].

Тож, нам необхідно спроектувати педагогічну технологію, яка має забезпечити системний безперервний розвиток професіоналізму шкільних бібліотекарів, визначити її мету, змістовну складову, методи, певні етапи, як це показано на рис.1.

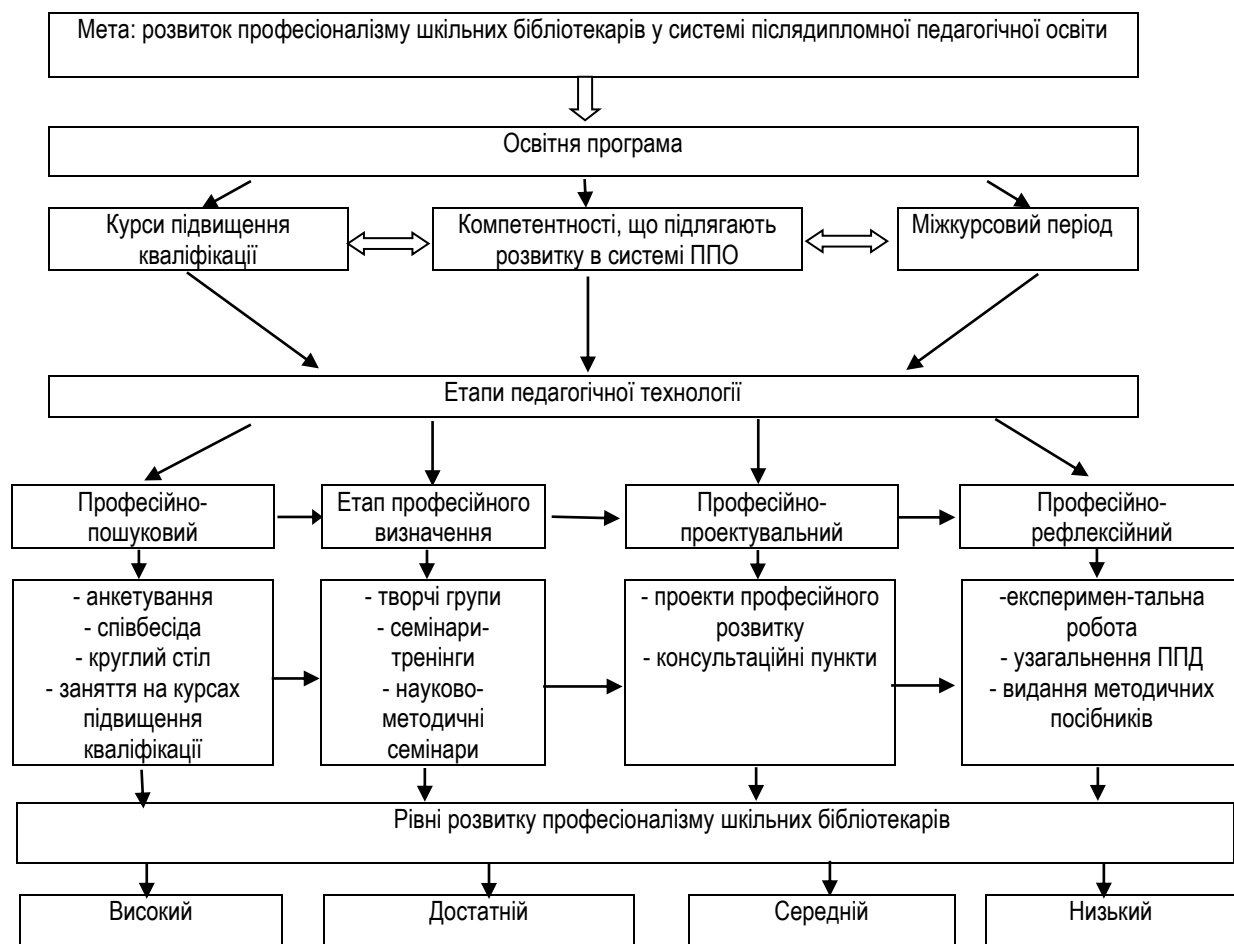

Рис. 1 Педагогічна технологія безперервного розвитку професіоналізму шкільних бібліотекарів

По-друге, визначимо етапи педагогічної технології на основі сучасних наукових підходів до цієї проблеми та узагальнення практичного досвіду роботи зі шкільними бібліотекарями в системі післядипломної педагогічної освіти.

Професійно-пошуковий етап спрямований на мотивацію шкільних бібліотекарів до розвитку власного професіоналізму. Головним завданням викладачів і методистів системи післядипломної педагогічної освіти на

цьому етапі є надання шкільним бібліотекарям якомога більше інформації щодо сучасних тенденцій розвитку бібліотечної справи, компетентностей шкільних бібліотекарів, затребуваних у сучасних умовах розвитку суспільства. На цьому етапі відбувається формування готовності до переходу на рівень активного засвоєння шкільними бібліотекарями не тільки базових бібліографічних знань, а й теоретичних і практичних знань і вмінь з педагогіки, психології, бібліотечної інноватики, ІКТ-компетенції тощо.

Т. Сорочан рекомендує на цьому етапі використовувати такі методи і форми, як самоосвіта, курси підвищення кваліфікації, участь у конференціях, семінарах тощо [7, с. 24].

Другий етап педагогічної технології розвитку професіоналізму шкільних бібліотекарів – *етап професійного визначення*. Це етап пошуку власних шляхів розвитку професіоналізму, створення власної моделі діяльності для можливих змін в освітній практиці. На другому етапі відбувається осмислення теорії і практики вирішення проблеми в умовах конкретної бібліотеки, систематизуються уявлення шкільного бібліотекаря про можливі зміни в освітній практиці. На цьому етапі в системі післядипломної педагогічної освіти доцільно проводити консультації, дискусії, використовувати метод моделювання. Завданням викладачів і методистів системи післядипломної педагогічної освіти є стимулювання самостійної діяльності шкільних бібліотекарів, орієнтація їх на опанування компетентностей, необхідних для ефективної професійної діяльності шкільного бібліотекаря в сучасних умовах розвитку суспільства.

Третій етап нашої технології – *професійно-проектувальний*. Це етап упровадження оновленої освітньої практики. На цьому етапі відбувається практичне застосування набутих шкільними бібліотекарями компетентностей. Мета цього етапу – передбачити всі необхідні умови оновлення освітньої практики та вжити заходи щодо забезпечення цих умов. Це етап інтерактивного навчання шкільних бібліотекарів. На цьому етапі проводяться тренінги, практикуми, педагогічні майстерні, проекти професійного розвитку, відпрацьовуються всі елементи оновленої освітньої практики, здійснюється проміжний моніторинг результатів.

Четвертий етап запропонованої нами технології – *професійно-рефлексійний*. Це завершувальний етап. На цьому етапі відбувається визначення результативності своєї діяльності, зіставлення отриманих результатів з метою й завданнями, які були визначені спочатку. Збоку закладів післядипломної педагогічної освіти на цьому етапі важливо допомогти шкільним бібліотекарям зробити висновки, всебічно проаналізувати ступінь реалізації ідеї, визначити досягнення й недоліки, визначити їх причини, надати рекомендації щодо їх усунення. На цьому етапі в системі післядипломної педагогічної освіти використовуються такі форми роботи зі шкільними бібліотекарями, як експериментальна робота, узагальнення ППД, видання методичних посібників.

В основі запропонованої нами технології – єдність змісту КПК і заходів міжкурсового періоду. Міжкурсовий період є важливою складовою ППО. Це тривалий етап професійного розвитку шкільних бібліотекарів, адже період між проходженням курсів становить 3-5 років. У міжкурсовий період шкільним бібліотекарям пропонуються семінари, проекти професійного розвитку, конкурси фахової майстерності, тобто передбачено різні моделі професійного розвитку шкільних бібліотекарів, що реалізують варіативні підходи до змісту, технологій, організації навчання. Варіативність моделей професійного розвитку забезпечує можливість вибору такої моделі, яка відповідає професійним запитам шкільних бібліотекарів. [5, с. 7]. Тобто, в інституті створена цілісна система професійного розвитку шкільних бібліотекарів.

Висновки... Запровадження запропонованої нами педагогічної технології на курсах підвищення кваліфікації шкільних бібліотекарів та в міжкурсовий період забезпечить дотримання принципу безперервності професійного розвитку шкільних бібліотекарів, наступності опанування ними нового змісту, що відповідає андрагогічному підходу в післядипломній педагогічній освіті.

Стаття не вичерпує всіх аспектів порушеної проблеми. До перспективних напрямків досліджень даної проблематики ми відносимо експериментальне впровадження технології науково-методичного супроводу розвитку професіоналізму шкільних бібліотекарів у системі післядипломної педагогічної освіти.

Література

1. Богун Н. Перспективи розвитку бібліотечного фаху в контексті сучасних суспільних викликів та світових інтеграційних процесів: з досвіду Польщі / Н. Богун // Бібліотечна планета. – 2007. – № 4. – С. 26-28.
2. Змеев С.И. Андрагогика: основы теории и технологии обучения взрослых / С.И. Змеев. – М. : ПЕРСС, 2003. – 207 с.
3. Кларин М. Инновации в обучении: метафоры и модели: Анализ зарубежного опыта / М. Кларин. – М. : Наука, 1997. – 223 с.
4. Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий: В 2 т. Т. 1. / Г.К. Селевко. – М.: НИИ школьных технологий, 2006. – 816 с.
5. Сорочан Т.М. Безперервна освіта педагогів у міжкурсовий період / Т.М. Сорочан, Б.А. Дьяченко // Освіта на Луганщині. – 2010. – №1. С.7-11.
6. Сорочан Т.М. Безперервний процес професіоналізму педагогів у системі післядипломної освіти / Т.М. Сорочан // Післядипломна освіта в Україні. – 2005. – №1. – С. 75-79.
7. Сорочан Т.М. Науково-методичний супровід розвитку професіоналізму керівників шкіл / Т.М. Сорочан // Освіта на Луганщині. – 2002. – № 2. – 22-25.

Чепурченко Е.В.

Научно-методическое сопровождение развития профессионализма школьных библиотекарей в системе последипломного педагогического образования

В статье обоснована необходимость создания эффективных технологий развития профессионализма школьных библиотекарей, нацеленных на систематическую актуализацию их знаний, на постоянный профессиональный рост. Автором статьи представлена технология научно-методического сопровождения развития профессионализма школьных библиотекарей в системе последипломного педагогического образования, которая должна обеспечить систематическое непрерывное развитие профессионализма школьных библиотекарей; определены ее цель, содержательная составляющая, методы, этапы.

Ключевые слова: педагогическая технология, профессионализм, научно-методическое сопровождение, межкурсовой период.

Chepurenko H.V.

Scientific and methodical support school librarians of professionalism in the postgraduate education

With the continuous expansion of information space, the development of information networks, the role and functions of the school librarian in information -saturated environment has increased. Now from school librarians along with teachers and professors primarily depends on the possibility of real improvement information culture of students. This requires continuous professional development, through the establishment of effective technology professional development of school librarians. The need for such technologies aimed at systematic updating of knowledge of school librarians on continuous professional development determined the choice of subject article.

Most researchers say lack of continuous professional education of librarians , emphasize the importance of not only training, but also professional development specialist with a high set of professional competencies that can be aware of the changes taking place . However, analysis of scientific literature and publications focus on issues of practical library found in virtually tion presented modern technology professional development of school librarians . Therefore, we consider appropriate to introduce the technology we developed teaching of professional school librarians in the system of postgraduate education.

The purpose of the article: open educational technology, which should provide a systematic continuous professional development of school librarians , to define its purpose, content component methods, stages.

Introducing our proposed educational technology training courses for school librarians and mizhkursovyy time ensure compliance with the principle of continuous professional development of school librarians and their continuity mastering new content that meets andragogical approach in Postgraduate Education.

The article does not cover all aspects of the problem. Promising areas of research this issue we include experimental introduction of technology scientific and methodological support for the development of professional school librarians in the system of postgraduate education .

Key words: educational technology, professional, scientific and methodological support, intercourse period.

Подано до редакції 01.04.2014.

Рекомендовано до друку докт.пед.наук, проф.Сорочан Т.М.

37.091.33-027.22:33]:[005-051:005.336.2](045)

© 2014

Шевчик О.Г.

**ЕКОНОМІЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ**

Статтю присвячено проблемі використання економічної гри в підготовці менеджерів. Досліджено сутність ігрової діяльності в широкому розумінні. Розкрито значення імітаційної гри для підвищення професійної компетентності майбутніх менеджерів. Висвітлено досвід використання імітаційної гри у навчальному процесі. Представлені відповіді студентів про переваги методу гри та особистісний розвиток у процесі гри.

Ключові слова: гра, імітаційна гра, професійна компетентність.

Постановка проблеми у загальному вигляді... У наш час залишається нерозв'язаною проблема невідповідності академічної підготовки менеджерів у сучасних ВНЗ вимогам практичної діяльності. Між теорією і практикою існує розрив. Навчання з домінуванням теоретичного змісту, формує лише абстрактне уявлення фахівця про майбутню роботу. Тому молоді фахівці на практиці змушені в буквальному сенсі перенавчатися, адаптуючись до умов праці.

Подоланню розриву між теорією і практикою в навчанні можуть сприяти економічні ігри. Разом з тим, використання ігор в навчальному процесі ВНЗ ще не набуло масового характеру, і здійснюється за власною ініціативою окремих викладачів.

Зважаючи на всі численні наукові праці, присвячені іграм, сьогодні існує необхідність з'ясувати роль ігор у підготовці фахівців до майбутньої управлінської діяльності. Проблеми розробки і впровадження ігор у навчальний процес мають серйозне теоретичне і практичне значення. Від їхнього вирішення багато в чому залежить ефективність економічної освіти. Потрібно з'ясувати, які можливості надає впровадження ігор, ігрових технологій у навчальний процес ВНЗ.